

Posudek školitele disertační práce

Student :

Mgr. David Urban

Název práce:

Motivační faktory v práci salesiánů s romskou mládeží

Školitel:

doc. Mgr. Michal Kaplánek, Th. D.

HODNOCENÍ DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorand se v předložené práci věnuje aktuální a dosud odborně velmi málo zpracované problematice sociální a pedagogické práce s romskými dětmi a mládeží v salesiánských střediscích. Zatím mi není známý výzkum, který by si kladl za cíl objasnit důvody a motivy, které vedou romské děti k účasti na programových nabídkách salesiánských středisek.

Autor v úvodu (s. 9) formuluje dva cíle předložené disertační práce. Prvním cílem je „popsat metody a techniky“, které se používají při práci s romskými dětmi a mládeží ve vybraných salesiánských střediscích v České republice a na Slovensku. Druhým cílem je „najít na základě výzkumu právě ty prvky salesiánského výchovného systému a činnosti středisek, které uvedená cílová skupina pozitivně přijímá“. K dosažení prvního cíle využil autor zejména rešerše primární literatury prezentující základní principy salesiánského výchovného systému. To pak doplnil informacemi o způsobu a formách práce ve vybraných salesiánských střediscích. Jako stěžejní se dá chápat druhý cíl – identifikace prvků salesiánského výchovného systému, které jsou přitažlivé pro romské návštěvníky středisek.

Můžeme konstatovat, že se autorovi podařilo dosáhnout obou zmíněných cílů, ačkoli na rozdílné úrovni. Zatímco popis metod a technik, které se užívají v salesiánských střediscích, místy prozrazuje, že se autor pohybuje poněkud na „tenkém ledě“ (drobné historické nepřesnosti, pojmová zjednodušení a metodické nejasnosti), výzkum, který je zaměřen na identifikaci prvků, které jsou pro Romy v salesiánském prostředí přitažlivé, je proveden velmi svědomitě a poskytuje řadu nových a zajímavých poznatků. Je škoda, že se uvedené cíle odráží v názvu práce značně nepřesně. Jestliže totiž autor v názvu (a místy i v textu) používá výraz „motivační faktory“, čtenář by očekával, že bude více zohledněna psychologická stránka zkoumané problematiky, což se děje pouze okrajově.

Za výsledek předložené práce můžeme považovat jednak zdařilou aktualizaci prvků salesiánské výchovy (srov. odstavce nazvané „Interpretace pro současnost“ ve 3. kapitole), a jednak výsledky autorova výzkumného šetření prezentované v 6. a 7. kapitole (příčemž bych 7. kapitolu nazval spíše než „diskuze“ třeba „shrnutí“). Autor prokázal schopnost připravit a realizovat kvalitativní výzkum a interpretovat jeho výsledky. Výsledný efekt je ovšem negativně zkreslen příliš stručným, někdy až heslovitým komentářem výsledků v 6. kapitole a málo teoreticky zakotvenou aplikací v 7. kapitole (ačkoli právě uvedené „návrhy pro praxi“ považují za zajímavé a inovativní). Na celé práci se negativně odrazilo úsilí autora o stručnost, které v důsledku vyvolává dojem povrchnosti, a to zejména v prvních třech kapitolách práce. Na druhé straně autor někdy až zbytečně odkazuje na prameny, ačkoli se jedná o poněkud nesourodou kombinaci pramenů rozdílné úrovně i provenience.

Předloženou práci je třeba hodnotit diferencovaně. První dvě kapitoly mají pouze úvodní a informativní charakter. Proto překvapuje, že se zde objevují věcné chyby (s. 16 –

nepřesné formulace týkající se školského zákona a navazující vyhlášky, s. 18 – nepřesnost týkající se úlohy Štěpána Trochty v historii českého salesiánského díla). Podstatné informace o salesiánském výchovném systému se dozvídáme až ve třetí kapitole. I zde dochází místy k určitému „zamlžení“: čtenáři není jasné, zda se některé formy práce objevují ve všech střediscích nebo jenom v jednom z nich (např. s. 34). Některé interpretace prvků salesiánského výchovného systému jsou až příliš zjednodušené, jako např. na s. 38 (láska, laskavost). Podobně není jasné, na základě čeho autor uvádí, že „don Bosco používal pojem *vychovateľ*“ a dnes se „prosazuje termín *asistent*“ (pozn. 151 na s. 40).

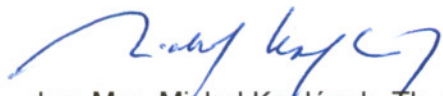
Ve výzkumné části práce je někdy trochu zavádějící uvádění celkového počtu odpovědí u otázek dotazníku, při nichž si mohli respondenti vybrat více nabízených odpovědí. Domnívám se, že by bylo prospěšné, kdyby doktorand blíže vysvětlil tabulku č. 14 na s. 67-68, která se mi jeví pro čtenáře bez předběžné znalosti používané metody málo srozumitelná.

Vzhledem k uspokojivému naplnění cílů práce a vzhledem k jejímu odbornému přínosu považuji předloženou práci Mgr. Davida Urbana – přes uvedené připomínky – za velmi dobrou.

ZÁVĚR

Disertační práci Mgr. Davida Urbana doporučuji k obhajobě a navrhuji udělení titulu Ph. D. ve studovaném vědním oboru na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

České Budějovice, 4. 11. 2009

doc. Mgr. Michal Kaplánek, Th. D.
školitel